

Skabelon

Klyngepakke

Tanken med klyngepakkeskabelonen er, at den kan fungere som et skelet for klyngekoordinatoren, når klyngen har besluttet sig for at arbejde med et emne, der ikke i forvejen findes klyngepakker for.

Skabelonen følger opbygningen af klyngepakker, der udvikles i KiAP. Med en fast og genkendelig struktur er det meningen, at de enkelte afsnit støtter den refleksion blandt klyngeledtagerne, der er omdrejningspunktet for klyngearbejdet og for, at der kan ske en forandring.

Der er mulighed for at kontakte de regionale kap-enheder, som også understøtter med klyngepakker.

Klyngepakken består af fem delelementer, og beskrives mere detaljeret på de efterfølgende sider:

1. Introduktion
2. Data
3. Fakta og anbefalinger
4. Praxis refleksion
5. Klyngemøde refleksion.

Skabelon

Klyngepakke

1. Introduktion: Vælg et fokus og lav en plan

Udgangspunktet for at vælge et emne til klyngen er, at det er en problemstilling, der giver mening for klyngen. Det er således afgørende for motivation og udbytte af arbejdet med et emne, at der i klyngen er ejerskab for den kliniske problemstilling, der vælges.

Der kan anvendes forskellige metoder til udvælgelse af emner for klyngen. Det er dog i udgangspunktet en god ide at lade klyngens medlemmer arbejde med og selv motivere valg af emne for klyngen.

Hvad er problemet?

Formuler resultatet af klyngens emnevalg kortfattet og tydeligt og få klyngens accept. Diskutér hvilke data, der kan belyse problemet, og hvordan de skaffes.

Hvad forventer klyngen, der kommer ud af arbejdet med klyngepakken?

Skriv også det ned så præcist som muligt.

Hvem gør hvad, hvornår?

Lav en plan med opgaver og deadlines frem til klyngemødet, hvor pakken skal bruges.

Krav til valget: Der skal kunne skaffes data, og der skal være et vist antal observationer. Klyngekoordinator må vurdere om, der er nok observationer til, det giver mening at måle på praksisniveau eller, det kun skal ske på klyngeniveau.

Skabelon

Klyngepakke

2. Data

Klyngekoordinator (eller anden delegeret) skal så enkelt som muligt beskrive, hvordan data fremfindes i praksis. Det skal være enkelt at fremsøge data og i udgangspunktet tage mindre end 10 minutter for den enkelte praksis. Afhængigt af hvilke data, der er tale om, og hvor disse fremsøges beskrives de enkelte trin i fremsøgningen.

Det er klyngekoordinators opgave (eller anden delegeret) at sørge for at data samles og anonymiseres, hvis ikke det i forvejen er tilgængeligt via f.eks. ordiprax+ eller anden platform med aggregerede klynge­data. Der er gode erfaringer med at aftale datatræk på klyn­gemøde, der sendes til klyngekoordinator eller anden delegeret inden næste møde.

Den ansvarlige har i den mellemliggende periode mulighed for at aggre­gere og anonymisere data, så de er tilgængelige ved næste klyn­gemøde. Det kan være en fordel at sende aggregerede data ud til klyn­gens medlemmer et par dage før klyn­gemødet, således at alle deltagere har mulighed for at reflektere over data inden mødet.

Det er udgangspunktet, at klyngen præsenteres for klyn­gedata på aggregeret og anonymiseret niveau og, at disse data kan give anledning til fælles refleksion.

Skabelon

Klyngepakke

3. Fakta og anbefalinger

Her beskriver klyngekoordinator kort hovedpunkter i den kliniske problemstilling med udgangspunkt i eksisterende viden. Der kan tages udgangspunkt i kliniske vejledninger fra DSAM, faglige selskaber, medicin.dk, lægehåndbogen, Cochrane, Pubmed, Irf. eller anden vejledning.

Der må gerne være flere henvisninger, således at interesserede klyngedeltagere har mulighed for at fordybe sig i problemstillingen inden klyngemødet.

Hvis der er diskrepans mellem forskellige vejledninger eller hvis, der ikke foreligger vejledning for almen praksis for den pågældende problemstilling, kan det beskrives i Faktaark og bruges som udgangspunkt for dialog i klyngen og danne baggrund for fælles overvejelser og forslag til vejledning i klyngen.

Skabelon

Klyngepakke

4. Praksis refleksion

Klyngekoordinator kan formulere spørgsmål, der ledsager de aggregerede data, der sendes til klyngedeltagerne forud for klyngemødet. Her stilles refleksionsspørgsmål, der tager udgangspunkt i datatræk og faktaark.

Det anbefales, at der anvendes åbne spørgsmål, der tager udgangspunkt i daglig klinisk praksis og inviterer den enkelte deltager til at reflektere over egen praksis:

- Er der tilstrækkelig mange data til, jeg kan stole på tallene?
- Ligger min praksis hvor jeg regnede med sammenlignet med de andre praksis i klyngen?
- Hvilke forklaringer tror jeg, der er på, hvor min praksis ligger? Hvad spiller ind?
- Hvilken rolle har læger og personalet for den måde, området håndteres på i min praksis?
- Giver Faktaark og min praksis placering i klyngens fordeling anledning til, der skal ændres noget i håndteringen?

Det er ikke i sig selv et mål at nå til enighed i gruppen men at understøtte refleksion over egen praksis. Der kan både være forhold, der giver anledning til individuelle indsigter og ændret praksis i den enkelte klinik og elementer, der giver anledning til fælles indsigter og enighed om fælles praksis i klyngen.

Det er klyngekoordinators opgave at facilitere en konstruktiv og udbytterig dialog i klyngen. Det handler både om at have fokus på form og indhold for arbejdet i klyngen.

Skabelon

Klyngepakke

5. Klynge refleksion

Det er klyngekoordinators opgave at lede og understøtte, at klyngens medlemmer får mest muligt ud af klyngemødet. Således er det klyngekoordinator, der åbner, understøtter og afslutter de enkelte emner. Det er ligeledes klyngekoordinators opgave at holde struktur på dialog i klyngen, hvis dialogen er på vej ud af en tangent.

Den enkelte læge har adgang til egne data og kan vælge at byde ind med egne erfaringer afhængigt af, hvad der opleves som mest hensigtsmæssigt. Hvad der skal diskuteres afhænger naturligvis helt af emnet og de målepunkter, der er valgt, men kan eksempelvis omfatte:

Diskutér Faktaark

- Er der enighed om tolkningen?
- Er der noget nyt- noget overraskende?
- Hvilke anbefalinger synes I er mest relevante for den enkelte praksis at forholde sig til?

Diskutér Praksis refleksionsarket, der blev sendt ud med de aggregerede data

- Er der nok data til, vi kan stole på målingen?
- Hvad har overrasket?
- Hvordan foregår det i jeres praksis?
- Har I tænkt på noget, der skal laves om?
- Hvad vil det være vigtigst og realistisk at ændre?

Det anbefales, at refleksionsspørgsmål understøtter en fordomsfri dialog om data, daglig praksis og individuel tolkning, der kan give anledning til nye indsigter.

Diskutér forandringer i rutinerne

- Hvordan kommer man i gang med at indføre de(n) vigtigste ændringer?
- Er der retningslinjer/fraser/andet materiale, der kan deles i gruppen?

Ved klyngemødets afslutning kan klyngekoordinator med fordel afslutte dialogen med afsluttende spørgsmål:

- Hvad tager vi med hjem?
- Hvad er vores mål?
- Hvor er vi næste gang?

Skabelon

Klyngepakke

Gode råd om Klyngemøde ledelse

Man kan med fordel anvende forskellige teknikker til at variere form og indhold tilpasset klyngens gruppedynamik.

Alle klyngedeltagere er en del af klyngen. Der vil være både introverte og ekstroverte medlemmer, og som klyngekoordinator har man mulighed for at bringe forskellige værktøjer i anvendelse til at sikre, alle er med og oplever sig set og hørt.

Der er forskellige greb, der kan anvendes til at variere mødeform og sikre deltageres engagement:

Hurtigrunden: "Hvad tænker du om..." kort svar fra alle deltagere/grupper afhængigt af deltagerantal.

Tavs refleksion: Når en problemstilling åbnes, kan man bede deltagerne om få minutters tavs refleksion. Det vil betyde, at introverte deltagere i klyngen får mulighed for at forberede sig og dermed med større sandsynlighed deltager i dialog i gruppen.

Tal med sidemand: Ligesom tavs refleksion giver det klyngens medlemmer mulighed for at reflektere over og ventilere et emne med en enkelt anden deltager. Samtidig aktiveres alle deltagere i dialog.

Plukke: "Hvad tænker du om denne problemstilling Torben..." Her kan man spørge deltagere, der ikke har deltaget i dialog for at invitere og understøtte

deltagelse af personer, der ikke af sig selv deltager i dialogen.

Lukke: Ekstroverte deltagere, der fylder meget i dialogen, kan lukkes ned for at give plads til andre ved venligt at sige "Tak Thomas for relevante overvejelser..."
Brobygning: "Hvad tænker du Dorthe, når Thomas siger..." Denne metode kan anvendes til at invitere mindre aktive deltagere ind i dialog.

Gruppearbejde: Grupper med 6-8 medlemmer kan have mere åben snak, hvor alle kommer i spil.

Gruppepræsentation: Her kan gruppernes konklusioner præsenteres og dermed deles med hele klyngen.

Plenumdrøftelse: Her kan fælles refleksioner drøftes og samles.

Skabelon

Klyngepakke

Gode råd om Klyngemøde ledelse (fortsat)

Det er tanken, at klyngen forholder sig til fælles data. Når fælles klyngedata repræsenterer ca. 30.000 patienter eller mere, har det stor betydning for datas styrke og dermed tolkning af data. Der kan i klyngen være et legitimt ønske om at tale om egne data og individuelle forskelle. Der kan være gode indsigter at hente i både drøftelse af fælles data og individuelle data.

Som klyngekoordinator har man til opgave at kvalificere denne dialog i forhold til datastyrke og samtidig sikre, der arbejdes med det emne, man i klyngen er blevet enig om.

Kan vi stole på målingen?

Hvis der er få data bliver målingen usikker, og det bliver svært at sige, hvad den korrekte måling egentlig er. Det er vigtigt at fremhæve det, hvis der er praksis med få data. Så hvis der er få data skal praksis tolke det med forsigtighed både, hvis de lige højt og lavt.

Hvordan skal vi fortolke målingen?

Det vigtige er sammen at reflektere over, hvad man mener er god klinisk adfærd. Lægger vi målingerne fra alle praksis sammen, bliver målingen straks langt mere sikker. Klyngedeltagerne kan reflektere over, hvor klyngen ligger. Og over om det skyldes patientsammensætningen, lægernes og praksispersonalets individuelle adfærd, måde praksis har organiseret arbejdet på, eller om det er ydre forhold, der har størst betydning. Og hvad der er at gøre ved de forhold, praksis selv har indflydelse på.